

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавнче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на ро-ві вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непомічених в газеті рукописів не повертається, хіба що дописувач сам вказав на адресу, до якої він просить надіслати рукописи на свій страх і ризик.

ПРО НАРАДИ УКРАЇНСЬКИХ ЧЛЕНІВ КОМПАРТІІ КАНАДИ.

З нагоди робітничо-фермерських з'їздів відбулися також у Вінніпегу 15. і 23. січня наради українських членів Комуністичної Партії Канади. Хоч не була це офіційна конференція, то однак наради мали дуже оживлений характер. Назріло багато пекучих, невирішених справ. Від часу реорганізації партії українське членство, як автономна частина партії, втратило самостійність. Воно, в більшості, розійшлося по шапових чи інших групах. Працювати прийшлося й приходиться в дещо відмінних умовах. А це дуже відбивалося на самодіяльності членів і, як виявилось із звітів-делегатів, візьме ще часу, щоб працю налагодити, як слід.

Делегати, звичайно, скидали вину за це на різні об'єктивні чинники, між якими видатну роль грає незнання англійської мови. А найменшу вину скидали на саме членство, на занедбання ним партійних обов'язків.

Висловивши всі жалі та нарікання, делегати все-ж таки прийшли до одного висновку: не нарікати треба, але братися до роботи. Треба в першу чергу підняти активність самого членства. Із звітів виявилось, що навіть в тих місцевостях, де реорганізація партії відбувалася раптом без відповідної підготовки, але члени проявляли активність, досягнуто значні успіхи.

Щоб підняти активність членства, щоб дати йому стало інформації про внутріпартійну діяльність, про працю серед працюючих мас та їх організації, треба мати відповідний орган в українській мові спеціально для українських членів. Український Головний Агітпроком через брак такого органу не мав зв'язку з українськими групами, не міг стало інформувати їх про всі біжучі справи.

Тож наради вирішили, щоб видавати для українського членства партії спеціальний журнал, чи бюлетень, який міститиме теоретичні статті, різні вказівки, вносячи становище партії до трейд-юній, працю й обов'язки партійних членів в економічних та освітніх робітничо-фермерських організаціях і т. ін. Обговорюючи також справу переведення кампанії за збільшенням членства партії. До чого часу про це дещо писалося в газетах, але не виконувалося. Причина — не було конкретних вказівок, а по друге, треба перше зміцнити існуючі групи та налагодити у них правильну працю.

Ми часто привикли говорити, що компартія, це авангард визвольного руху всіх поневолених і визискуваних. Але таке говорення буде оправдане тільки тоді, коли всі партійні члени своєю активністю й ширшою працею поставлять партію на чолі такого визвольного руху. А для цього треба менше слів, а більше праці. Делегати, що були на цих дводневних нарадах українських членів компартії, досить про це наговорилися. Тепер же роз'яснівши про свої місцевостях, повинні зватися за роботу самі й розворушити партійне членство. Перш всего всі партійні групи повинні негайно дати повні звіти Українському Агітпрокомові із своєї діяльності та про стан членства. Треба, щоб українські групи взагалі налагодили правильну й сталу переписку з Агітпрокомом. На основі цієї переписки зможе Агітпроком встановити діяльність чи недіяльність груп і дати відповідні вказівки.

Коли до чого часу цю справу занедбувалося, то треба взятися за неї зараз, щоб в найближчому числі бюлетеню чи журналу можна все як слід висвітлити. А цей партійний журнал вийде в березні 1927 року. Отже часу лишилося мало.

Тому менше, товариші, нарікань, а більше самодіяльності. Коли є на місцях недостачі, то їх можна усунути тільки тоді, коли про них знаєме Агітпроком та ЦК. партії. Але й ці центральні тіла багато не допоможуть, коли само членство на місцях занедбує партійну працю й обов'язки.

У СТРАХА ВЕЛИКІ ОЧІ.

Англійська буржуазна преса, головню консервативна "Daily Mail", перелякалася комунізму серед англійських учителів. При кінци грудня відбулася в Лондоні конференція "Teachers Labor League", на якій прийшло до боротьби між поступовими й реакційними елементами. Коли до заряду юні знову вибрано членів лівого крила, права частина делегатів під проводом Морган Джонса опустила конференцію та улаштувала окрему власну нараду у клубі парламентарної фракції Партії Праці. У своїй декларації ця група заявляє, що "протягом минулого року ліга забула свої справжні цілі, почала відриватися від Партії Праці і хилитися в бік комуністичної партії та трейд-юнійного руху меншости.

Провідник цієї групи Морган Джонс, який був секретарем міністерства освіти в уряді МекДоналда, заявляє, що створить свою контрагту.

Президент ліги Г. С. Редгорв заявив, що ці страхопудз Партії Праці стараються залікати вчителів комунізму і що їх поведінка на конференції з залишенням салі не має нічого спільного із стремліннями тих, що їх послали на конференцію як делегатів. Вони не мали уповноважень своїх організацій відриватися від конференції.

Не дивлячись на дурну поведінку правої групи та скажені атак буржуазної преси, учительська конференція ухвалила розпочати спільно з Генеральною Радою трейд-юній кампанію за злукою всіх учителів у одну юнію.

Конференція ухвалила резолюцію-подяку робітникам освіти Радянського Союзу за запрошення англійських вчителів відвідати С.Р.С.Р.

БІЛІ РАБИ ФРАНЦУЗЬКОГО КАПІТАЛУ.

Як тільки почалася стабілізація французького франка, почалася у Франції сподівана економічна криза, почалося масове звільнення робітників з роботи. Одночасно сплилися наплив до Франції робітників з Польщі, Чехословаччини й інших країн.

У зв'язі з цим 1. січня 1927 р. зліквідувало свою діяльність "Французьке еміграційне товариство", що його центр був в Мисловицях. За останні чотири роки це "Товариство" привезло у Францію, Бельгію і в Алжир (французьку колонію в північній Африці) сотки тисяч робітників з Польщі (в тому числі й з Галичини) і Верхнього Шлезку. До самої лише Франції перевезло воно 160 тисяч робітників.

Це "Товариство" (на ділі капіталістична агенція) було посередником між польськими робітниками і французькими підприємцями, зокрема тими, що брали робітників до праці на полі. Чисельні агенти, що працювали по всіх районах Польщі та в Галичині, заманювали робітників всякими брехливими обіцянками, містили в газетах заманчиві оголошення, а це робило своє головне в тих місцевостях, де шало безробіття. Там агенти заставляли робітників підписувати просто невірні контракти, після яких робітники наперед відмовлялися від всяких протестів чи домагань до своїх майбутніх хазяїв, яких вони ніколи ще не бачили.

Коли-ж ці робітники приїздили на місце праці до Франції чи Алжиру, то попадали в тяжку неволю й застрашувачий визиск. В контрактах нічого не згадувалося про підвищу платні в разі упадку валюти. Французький франк падав не днями, але годинами, а робітники примушені були працювати за смішну малу платню. Робітництво, головню місце, що не зв'язано було ніякими контрактами, діставало підвищу в міру того, як падав франк, а ці білі раби французького капіталу не мали захисту ніде.

Нарешті прийшла стабілізація, а з нею економічна криза. Тисячі цих рабів опинилися на бруку без цента й без праці. Багатою з них владою дісталися до дому, але також без цента. Вернули вони обідрані, перемучені надмірною працею, знищені, що називається, фізично й морально.

Такий бо демократичний рай 20. століття.

"АБО ЗАЛИШІТЬ ХІНУ, АБО БУДЕТЕ ВИГНАНИ".

Кантонський міністер закордонних справ Евген Чен про боротьбу хінського народу.

Наша країна, каже Чен, спалахнула обуренням проти всіх чужинців. Хіна більше не може бути контрольована чужинцями, чотирохсот мільйонів душ нашої країни, ми із свого боку визнаємо рівність на те, що вони здобули через концесії та угоди накиснені нашим предкам.

Наша програма — "Вільна Хіна, вільна від всіх чужинських невільництв і впливів."

Хай народ Європи й Злучених Держав зрозуміє, що односторонньою появою кожного чужинського корабля в наших хінських портах сотки тисяч молоді стануть до зброї в національних арміях. Хай світ зрозуміє, що неелегантний виліз з корабля кожного чужинського батальона на нашу хінську землю буде визовом хінського легіона до повстання й скінчення чужинців в море.

В середині літа, відобравши Шангай від окупантів, національна армія встановить свою головню квартиру в Пекіні. Це є наша мета, навіть коли ми примушені будемо знищити останки наших хінських противників, що є нині плачені чужинськими державами.

Шлях до волі, після довгих літ несправедливого рабства є небезпечний і кровавий. Як-що Європа визнає наше право на самоврядування, вона уникне неминучого кровопролиття. Якщо ні, тоді Хіна стане на кровавий шлях, щоб здобути свою цілковиту незалежність від чужинської зверхности.

ЩЕ РАЗ ВОЛОДИМИР БАЧИНЬСЬКИЙ.

На шпальтах "Нового Часу" з 12. січня Д. Паліва, редактор, далі викриває цікаві "зделки" Волод. Бачинського. Щоб якось то трохи згадати те не дуже то миле враження й неприємности, які В. Бачинський своїми виступами робить УНДО-ві, Паліва називає його божівільним.

З викриття Паліва підтверджується, що Бачинський хоче створити в Галичині польську військову базу для походу на Радянську Україну. Паліва у своїй статті наводить зміст телеграм В. Бачинського до польського генерала Ридзи-Сміглого такого змісту:

"General Rydz Smigly, Warszawa. Jestem we Lwowie. Cały kraj za mną. Unieszkodliwić Petururow, Hołowicki i Stockiego. Przynaglic odpowiedź Switalskiego. Baczynski".

вільним, яким його хоче зробити редактор "Нового Часу". Він робить свою роботу в тісному порозумінню з польською шляхтою та її генералами з одного боку, а з провідниками УНДО — з другого. Тому-ж то УНДО на своєму з'їзді балакало про якісь там конфлікти, що називають за Збручем. Тепер видно, що ці конфлікти хочуть підготувати самі продажні українські патріоти в порозумінню з шляхетськими генералами.

СЕЛЯНСЬКА ДОЛЯ В ТВОРАХ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА.

В селі Русові, снітинського повіту, прийшов дня 28. квітня 1871 року на світ син заможного селянина Стефаніка, Василь. По скінченню сільської школи віддав його батько до гімназії. Вчився хлопечем до Коломиї, а далі везе в Драгобичі. По гімназії студіював медицину на краківському університеті. Але не став лікарем, як його товариші по студії. Вернувся назад у своє село, між братів, яких покинув, щоб побачити світ, щоб набратися знання, вернувся до людю, з яким — чув то добре — вваже його стільки ниток, якого доля є й його долею. Оселився між тим народом і взявся до праці над ним і для нього. І досі живе з народом і ділить з ним його долю й недолю, радіє його радощами й боліє його горем.

Чи мало кому доводилося бачити з близька життя нашого селянина? А хто з тих всіх бачив його так докладно й так глибоко, як бачив Стефанік? Возьмім його один нарис.

Антін, що все був якийсь нещасливий, як вмерла його жінка і він лишився сам, став пити. Пропив поле, город, а вкінці продав хату, взяв від вітася книжечку службову і маєйти десь найматися, служби собі шукати.

Стефанік малою його прощання з хатою, як він сам оповідає:

"Іду я з хати, гет, цалком вже віхожу тай пошудував сми поріг, тай іду. Не мює тай решт! Бий як пса від чужої хати! Можна — проши. Було мює, а тепер чуже. Віхожу на двір, а ліс шумит, словами говорить: верниси, Антоне, до хати, верниси, мюй!"

"Знаєте, туск такий пішов, що раз туск! Віхожу назад до хати. Посидів, посидів, тай віхожу — не мює, що маю казати, коли не мює..."

"Обтер ем полов вікна, аби за мює не плакали, бо дурно, тай виступи ем цалком". Не знаю, чи можна краще змалювати те велике привязання, ту незмірну любов селянина до своєї рідної хати. Призба його не пускає, вікна плачуть за ним, як маленькі діти, а його серце розпукається з жалю.

"Не мює тай решт!"

Бє гірка мужицька доля привело його покидати свою батьківщину, тай ти на службу, з господаря ставати попишачем.

Це тільки одна малесенька краплинка з того незмірного моря мужицького горя, яке бачив Стефанік своїми бистрими очима, відчував своєю чутливою душею і переливав чорними рядками на білий папір.

А ці чорні рядки зливалися в понурі картини, як понуре й важке мужицьке життя. Тяжка й безнастанна боротьба за кусень хліба, якого так часто не достає, зробила з тих людей якісь дивні машини, що — здається — нездбні до чого иншого, як тільки до праці, що "жало вісотує". На які небудь радощі не має просто часу тай тих радощів ніколи й не буває. Темне, безпросвітне життя.

І це життя бачить Стефанік. Він бачить селянина серед найріжнородніших обставин. І розуміє його. Він розуміє, чому поумівся у вільнях за містом молодий легін, якого забрали до війська, розуміє чому Гриць Летючий утопив свою донечку, чому батько й мати Катрусі волли-би, щоб вона скоріше вмерла, чому селянин

ти в порозумінню з шляхетськими генералами. Канадійські українські патріоти, які так вітали Бачинського в Канаді, повинні послати йому привітну телеграму разом із своїми тутешніми союзниками. Повинні поспішити, бо хто зна, що може статися за десь-два. З досвіду-ж знаємо, як в Галичині за хрунями стоїть "цілий край".

Газетар.

мене хто там згорнув кілька лопат. Але високо, бо на тих костях зацвіте наша земля".

Так змалюваний наш селянин у Стефанікових творах. Зміст цих творів передати тяжко, а ще тяжче представити їх невисказану красу. На це мало слів у кожного з нас. Треба би бути мистцем тої мрії, що "Стефанік".

Осип Боднарюк.

"СНЕП ШАТС".

ЧЕРЕЗ ДУРНІТІ ВПЕРТІСТЬ.

Було собі маленьке "товариство". Ні освітне, ні бізнесове, ані заповогове.

Ось такий собі "клуб" з десяти членів, що пробували бачитися в "мистецтві".

Часами зустрівали підприємства і набирали троха грошей.

Але, як то кажуть: де гроші, там і сварка.

Все сварилися за лідерство.

І Василь і Степан і Кирило хорували на "великих людей" і прийшло до того, що з "любителей мистецтва" поробилися любителями сварні та пльотків.

"Клуб" розпався.

Але осталися гроші.

— Що з ними робити?

— Хай будуть в касієра.

— Та ліпше до банку...

— Або на робітничу організацію дати.

— Даймо на нашу робітничу пресу.

— Так, так, ми-й також робітники!

— Хай будуть в касієра!

— Але-ж...

— Так має бути, як я кажу!

Касієр ані словечка.

Минуло кілька років.

Зійшлися знову на нараді.

— Чи є всі?

— Нема касієра.

— А якого то повідомляв?

— Я два рази повідомляв.

— Треба було це робити, коли рослалися. Зараз вже пізно!

— Хіба-ж ми мали якусь інкорпорацію? Віддали йому гроші і не відберете назад.

Пропало!

— Як камінь у воду!

— Як-би так було робилося, як я казав, то ми ще й до нині існували-б!

— Я знав наперед, що ви доведете до цього!

— Сходилися же так кілька разів, "лідери" сварилися, рядовики дерли на головах чуби, що "гільки зложили і пропадає", а касієр навіть носа не показував.

Тепер вже всі нарікають і жалують.

Гроші пропали.

А лідери один другому:

— "Я знав наперед, що так буде!"

Драпка.

903 РОКИ ТЮРМИ.

В понеділок, 10. січня запов у Володимирі Волинському присуд в голосному процесі проти 151. Суд засудив: 9-ох обвинувачених, між ними Хомина і Манля, — на досмертну тюрму; 4-ох обвинувачених — по 15 літ; 39-ох по 10 літ; 13-ох — по 6 літ; 60-ох — по 4 роки. Разом, враховуючи пересічно по 15 літ досмертну засудження, — загальне число літ тюрми виносить в тому випадку — 903 роки.

З усіх обвинувачених звільнено 19 осіб.

В зв'язку з присудом у Володимирі відбулася демонстрація.

НАСЕЛЕННЯ МОСКВИ.

Столиця Радянського Союзу, Москва після останнього перепису населення, що відбулося по цілому С.Р.С.Р. в грудні 1926 р., числить 2,018,286 душ населення, в тому числі 989,557 мушин і 1,028,729 жінок.

В 1920 році було в Москві 1,027,336 душ населення. Отже за шість літ Москва зросла на 990,960 душ, або майже у двоє.

В 1923 році було в Москві 1,542,874 душ населення, отже за три роки населення зросло на 475,412 душ.

На кожну тисячу мушин в Москві, тепер припадає 1,040 жінок.